Този текст служи само за информационни цели и няма правно действие. Институциите на Съюза не носят отговорност за неговото съдържание. Автентичните версии на съответните актове, включително техните преамбюли, са версиите, публикувани в Официален вестник на Европейския съюз и налични в EUR-Lex. Тези официални текстове са пряко достъпни чрез връзките, публикувани в настоящия документ

►**B** **ДИРЕКТИВА 2008/48/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**

от 23 април 2008 година

относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета

(ОВ L 133, 22.5.2008 г., стр. 66)

Изменена със:

		Официален вестник		
		№	страница	дата
►**M1**	Директива 2011/90/ЕС на Комисията от 14 ноември 2011 година	L 296	35	15.11.2011 г.
►**M2**	Директива 2014/17/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 февруари 2014 година	L 60	34	28.2.2014 г.
►**M3**	Регламент (ЕС) 2016/1011 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 година	L 171	1	29.6.2016 г.

Поправена със:

►**C1** Поправка, ОВ L 207, 11.8.2009 г., стр. 14 (2008/48/ЕО)
►**C2** Поправка, ОВ L 199, 31.7.2010 г., стр. 40 (2008/48/ЕО)
►**C3** Поправка, ОВ L 234, 10.9.2011 г., стр. 46 (2008/48/ЕО)

▼B

ДИРЕКТИВА 2008/48/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 23 април 2008 година

относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета

ГЛАВА I

ПРЕДМЕТ, ПРИЛОЖНО ПОЛЕ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Член 1

Предмет

Целта на настоящата директива е да хармонизира някои аспекти на законите, подзаконовите актове и административните процедури на държавите-членки, отнасящи се до договорите за потребителски кредит.

Член 2

Приложно поле

1. Настоящата директива се прилага за договори за кредит.

2. Настоящата директива не се прилага спрямо следните договори:

а) договори за кредит, обезпечени или с ипотека, или с друго сравнимо обезпечение, използвано обичайно в дадена държава-членка по отношение на недвижимо имущество, или обезпечени с право, свързано с недвижимо имущество;

б) договори за кредит, чиято цел е придобиване или запазване на вещни права на собственост върху земя или сграда, която е построена или предстои да бъде построена;

в) договори за кредит, чийто общ размер е на стойност, по-малка от 200 EUR или надвишаваща 75 000 EUR;

г) договори за наема или лизинг, при които не се предвижда задължение за закупуване на предмета на договора нито в самия договор, нито в друг отделно споразумение; смята се, че съществува такова задължение, ако кредиторът едностранно реши така;

д) договори за кредит под формата на овърдрафт и при които кредитът следва да бъде погасен в срок от един месец;

е) договори за кредит, при които кредитът се отпуска, без да се начислява лихва, нито други разходи, и договори за кредит, съгласно чиито условия кредитът следва да бъде погасен в срок до три месеца и за които се дължат незначителни по размер разходи;

ж) договори за кредит, при които кредитът се отпуска от работодател на негови служители като вторична дейност, без да се начислява лихва или при годишен процент на разходите, който е по-нисък от преобладаващия на пазара и не се предлага генерално на широк кръг лица;

▼B

з) договори за кредит, сключени с инвестиционни посредници съгласно определението в член 4, параграф 1 от Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно пазарите на финансови инструменти ([1]) или с кредитни институции съгласно определението в член 4 от Директива 2006/48/ЕО, за да може даден инвеститор да извърши сделка с един или повече от инструментите, изброени в раздел В от приложение I към Директива 2004/39/ЕО, когато инвестиционният посредник или кредитната институция, отпускаща кредита, са включени в сделката;

и) договори за кредит, които са резултат от уреждане на спора в съда или пред друг законов орган;

й) договори за кредит, които се отнасят до разсрочено плащане на съществуващ дълг, за което не се начисляват разходи;

к) договори за кредит, при сключването на които от потребителя се изисква да депозира като обезпечение някакъв предмет на съхранение при кредитора и при които отговорността на потребителя е строго ограничена до този заложен предмет;

л) договори за кредит, отнасящи се до заеми, отпуснати на ограничен кръг лица съгласно законова разпоредба от обществени интерес, при по-нисък лихвен процент от преобладаващите на пазара нива, без лихва или при други условия, които са по-благоприятни за потребителя от преобладаващите на пазара, и при лихвени проценти, които не са по-високи от преобладаващите на пазара.

▼M2

2а. Независимо от параграф 2, буква в) настоящата директива се прилага спрямо необезпечени кредити, чиято цел е ремонт на жилищен недвижим имот, за който е необходим общ размер на кредита, по-голям от 75 000 EUR.

▼B

3. Когато при договори за кредит под формата на овърдрафт кредитът следва да бъде погасен при поискване или в срок от три месеца, се прилагат само членове 1—3, член 4, параграф 1, параграф 2, букви от а) до в) и параграф 4, членове 6—9, член 10, параграфи 1, 4 и 5, членове 12, 15, 17 и 19—32.

4. По отношение на договори за кредит под формата на свръховърдрафт се прилагат само членове 1—3, 18, 20 и 22—32.

5. Държавите-членки могат да определят, че само членове 1—4, 6, 7 и 9, член 10, параграф 1, параграф 2, букви от а) до з) и л) и параграф 4 и членове 11, 13 и 16—32 се прилагат за договори за кредит, сключени от организация, която:

а) е учредена за взаимна полза на своите членове;

б) не генерира печалби за другиго освен за своите членове;

в) изпълнява обществена функция съгласно вътрешното законодателство;

г) приема и управлява спестяванията само на своите членове и предоставя кредитиране само на тях; и

д) предоставя кредити въз основа на годишния процент на разходите, който е по-нисък от преобладаващите на пазара нива или не надхвърля горната граница, определена от националното законодателство,

([1]) ОВ L 145, 30.4.2004 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Директива 2008/10/ЕО (ОВ L 76, 19.3.2008 г., стр. 33).

▼B

и членството в която е ограничено до лица, пребиваващи или заети на определено място, или заети лица и пенсионирани заети лица на определен работодател, или на лица, отговарящи на други изисквания, предвидени в националното законодателство като основание за съществуването на връзка между членовете.

Държавите-членки могат да изключат от приложното поле на настоящата директива договори за кредит, сключени от такива организации, когато общата стойност на всички съществуващи договори за кредит, сключени от дадена организация, е незначителна в сравнение с общата стойност на всички съществуващи договори за кредит в държавата-членка, в която е базирана организацията, и общата стойност на всички съществуващи договори за кредит, сключени от всички такива организации в държавата-членка, е по-малка от 1 % от общата стойност на всички съществуващи договори за кредит, сключени в тази държава-членка.

Държавите-членки ежегодно преразглеждат дали условията за прилагане на такъв вид изключения все още са налице и предприемат стъпки за отмяна на изключенията, ако смятат, че тези условия вече не са налице.

6. Държавите-членки могат да определят, че само членове 1—4, 6, 7, 9, член 10, параграф 1, параграф 2, букви от а) до и), л) и р) и параграф 4, членове 11, 13, 16 и 18—32 се прилагат за договори за кредит, в които се предвижда постигането на споразумения между кредитора и потребителя за разсрочено плащане или други начини на погасяване, когато потребителят вече е в неизпълнение на първоначалния договор за кредит, и ако:

а) тези споразумения биха могли да предотвратят възможността за съдебно производство относно такова неизпълнение; както и

б) в резултат потребителят няма да бъде подложен на условия, по-неблагоприятни от тези от първоначалния договор за кредит.

Ако обаче договорът за кредит попада в приложното поле на параграф 3, се прилагат само разпоредбите на посочения параграф.

Член 3

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

а) „потребител“ означава всяко физическо лице, което при сделки, попадащи в приложното поле на настоящата директива, действа извън рамките на своята търговска, стопанска или професионална дейност;

б) „кредитор“ означава всяко физическо или юридическо лице, което предоставя или обещава да предостави кредит в рамките на своята търговска, стопанска или професионална дейност;

в) „договор за кредит“ означава договор, въз основа на който кредитор предоставя или обещава да предостави на потребител кредит под формата на разсрочено плащане, заем или друга подобна форма на улеснение за плащане, с изключение на договори с продължително изпълнение за предоставяне на услуги или за доставка на стоки от един и същи вид, при които потребителят заплаща за услугите или стоките чрез вноски през целия срок на предоставянето им;

▼B

г) „овърдрафт“ означава изричен договор за кредит, с който кредиторът предоставя на потребителя възможността да ползва средства, надвишаващи наличността по разплащателната сметка на потребителя;

д) „свръховърдрафт“ означава мълчаливо приет овърдрафт, при който кредиторът позволява на потребителя да ползва средства, които надвишават наличността по разплащателната сметка на потребителя или договорения размер на овърдрафта;

е) „кредитен посредник“ означава физическо или юридическо лице, което не действа като кредитор и което при извършване на своята търговска, стопанска или професионална дейност срещу заплащане, било в парична форма или в друга уговорена форма на финансово възнаграждение:

i) представя или предлага договори за кредит на потребители,

ii) съдейства на потребители, като извършва подготвителната работа по договори за кредит, различни от посочените в подточка i), или

iii) сключва договори за кредит с потребители от името на кредитора;

ж) „общи разходи по кредита за потребителя“ означава всички разходи, включително лихва, комисиони, такси и всякакви други видове разходи, които потребителят следва да заплати във връзка с договора за кредит и които са известни на кредитора, с изключение на нотариалните разходи; разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, по-специално застрахователни премии, също се включват, ако в допълнение към това сключването на договор за услугата е задължително условие за получаване на кредита или получаването му при предлаганите условия;

з) „обща сума, дължима от потребителя“ означава сборът от общия размер на кредита и общите разходи по кредита за потребителя;

и) „годишен процент на разходите“ означава общите разходи по кредита за потребителя, изразени като годишен процент от общия размер на кредита и, когато е приложимо, включително разходите, посочени в член 19, параграф 2;

й) „лихвен процент“ означава лихвеният процент, изразен или като фиксиран, или като променлив процент, който се прилага на годишна основа към сумата на усвоения кредит;

к) „фиксиран лихвен процент“ означава, че в договора за кредит кредиторът и потребителят се споразумяват за един лихвен процент за целия срок на договора за кредит или за няколко лихвени процента през отделни периоди, посочвайки изключително фиксиран конкретен процент. Ако не всички лихвени проценти са определени в договора за кредит, лихвеният процент се смята за фиксиран само за отделните периоди, за които той е определен изключително чрез фиксиран конкретен процент, по който е постигнато споразумение при сключването на договора за кредит;

л) „общ размер на кредита“ означава горната граница или общата сума, предоставена по договора за кредит;

м) „траен носител“ означава всеки инструмент, който позволява на потребителя да съхранява информация, адресирана лично до него, по начин, достъпен за бъдещо ползване за период от време, достатъчен за целите на информацията, и който позволява непроменения възпроизвеждане на съхранената информация;

▼B

н) „свързан договор за кредит“ означава договор за кредит, при който:

i) въпросният договор за кредит се използва изключително за финансиране на договор за доставка на конкретни стоки или предоставяне на конкретна услуга, и

ii) от обективна гледна точка двата договора представляват едно цяло; смята се, че това е така, когато доставчикът на стоката или услугата финансира сам предоставянето на потребителския кредит или, в случай че кредитът се финансира от трета страна, когато кредиторът използва услугите на доставчика на стоката или услугата за сключването или за подготовката на договора за кредит, или когато в договора за кредит са изрично посочени доставка на конкретни стоки или предоставянето на конкретни услуги.

ГЛАВА II

ИНФОРМАЦИЯ И СТЪПКИ, ПРЕДХОЖДАЩИ СКЛЮЧВАНЕТО НА ДОГОВОРА ЗА КРЕДИТ

Член 4

Стандартна информация в рекламите

1. Всяка реклама, която се отнася до договори за кредит, в която се посочва лихвен процент или други данни във връзка със стойността на кредита за потребителя, включва стандартната информация съгласно настоящия член.

Това задължение не се прилага в случаите, когато националното законодателство предвижда задължение да се посочи годишният процент на разходите в реклама на договори за кредит, когато тази реклама не указва лихвен процент или други цифри, които са свързани със стойността на кредита за потребителя по смисъла на първата алинея.

2. В стандартната информация се посочва по ясен, кратък и забележим начин чрез представителен пример:

а) лихвен процент, фиксиран или променлив, или и двете, заедно с подробна информация за всички разходи, включени в общите разходи по кредита за потребителя;

б) общият размер на кредита;

в) годишният процент на разходите; в случай на договор за кредит, при кредит от вида, посочен в член 2, параграф 3, държавите-членки може да решат, че не е необходимо да се предостави годишният процент на разходите;

г) ако е приложимо, срокът на договора за кредит;

д) когато кредитът се отпуска под формата на разсрочено плащане за конкретна стока или услуга, цената и размерът на евентуалното авансово плащане; и

▼B

е) ако е приложимо, общата сума, дължима от потребителя, и размера на вноските.

3. Когато сключването на договор относно допълнителна услуга, свързана с договора за кредит, по-специално застраховка, е задължително за получаването на кредита или за получаването му при предлаганите условия, но стойността на тази услуга не може да бъде определена предварително, задължението да се сключи този договор също се посочва по ясен, кратък и разбираем начин заедно с годишния процент на разходите.

4. Настоящият член не засяга разпоредбите на Директива 2005/29/ЕО.

Член 5

Преддоговорна информация

1. Достатъчно време преди потребителят да бъде обвързан с договор или предложение за кредит, кредиторът и, ако е приложимо, кредитният посредник въз основа на предложените от кредитора условия по кредита, както и, ако е приложимо, на изразените предпочитания и предоставената от потребителя информация предоставя на потребителя информацията, необходима за сравняване на различните предложения за сключване на договор и вземането на информирано решение за сключване на договор за кредит. Тази информация, на хартиен или друг траен носител, се предоставя посредством „Стандартна европейска информация относно потребителски кредит“ в приложение II. Смята се, че кредиторът е изпълнил изискванията относно информацията по настоящия параграф и по член 3, параграфи 1 и 2 от Директива 2002/65/ЕО, ако е предоставил „Стандартна европейска информация за потребителски кредит“.

Тази информация посочва:

а) вида на кредита;

б) идентификационните данни и адреса на кредитора, както и, ако е приложимо, идентификационните данни и адреса на участващия кредитен посредник;

в) общия размер на кредита и условията за усвояването му;

г) срока на договора за кредит;

д) когато кредитът е под формата на разсрочено плащане за специфична стока или услуга, стоката или услугата и нейната цена в брой;

е) лихвения процент, условията за прилагането на лихвения процент и, когато има такъв, на показателя или базовия лихвен процент, приложим за първоначалния лихвен процент, както и периодите, условията и процедурата за промяна на лихвения процент; ако при различни обстоятелства се прилагат различни лихвени проценти, горепосочената информация за всички приложими лихвени проценти;

▼B

ж) годишния процент на разходите и общата сума, дължима от потребителя, пояснени чрез представителен пример, в който се посочват всички допускания, използвани за изчисляването на този процент; когато потребителят е информирал кредитора за една или повече характеристики на предпочитания от него кредит, например срок на договора за кредит и общ размер на кредита, кредиторът следва да вземе предвид тези характеристики; ако договорът за кредит предвижда различни начини за усвояване на кредита с различни разходи или лихвени проценти и кредиторът използва допускането, установено в приложение I, част II, буква б), той указва, че други механизми за усвояване по този тип договор за кредит могат да имат за последица по-висок годишен лихвен процент на разходите;

з) размера, броя и периодичността на погасителните вноски, дължими от потребителя, и когато е уместно, реда на разпределение на вноските между различни неизплатени суми, дължими при различни лихвени проценти за целите на погасяването;

и) когато е приложимо, разходите за поддържане на една или няколко сметки за регистриране на погасяванията и усвояванията, освен ако откриването им не е по избор, заедно с разходите за използване на разплащателни средства за погасяванията и усвояванията и всякакви други разходи, произтичащи от договора за кредит, и условията, при които те могат да бъдат променени;

й) когато е приложимо, разходи за нотариус, дължими от потребителя при сключване на договор за кредит;

к) задължението, ако съществува такова, да се сключи договор за допълнителна услуга, свързана с договора за кредит, по-специално застрахователна полица, когато сключването на договор за тази услуга е задължително за получаването на кредита или за получаването му при предлаганите условия;

л) лихвения процент за забавени плащания, механизмите за регулирането ѝ и, когато е приложимо, разходите, дължими за просрочие;

м) предупреждение относно последиците от пропуснати вноски;

н) когато е приложимо, изискваните обезпечения;

о) наличието или липсата на право на отказ;

п) правото на предсрочно погасяване и, когато е приложимо, информация относно правото на кредитора на обезщетение и начина, по който това обезщетение ще бъде определено в съответствие с член 16;

р) правото на потребителя да бъде незабавно и безвъзмездно информиран, в съответствие с член 9, параграф 2, за резултата от справка в база данни за оценка на неговата кредитоспособност;

▼B

с) правото на потребителя да получи безвъзмездно при поискване копие от проектодоговора за кредит. Тази разпоредба не се прилага, ако в момента на поискването кредиторът не желае да пристъпи към сключването на договор за кредит с потребителя; и

т) ако е приложимо, срока, за който кредиторът е обвързан от преддоговорната информация.

▼M3

Когато за целите на договора за кредит се използва бенчмарк съгласно определението в член 3, параграф 1, точка 3 от Регламент (ЕС) 2016/1011 на Европейския парламент и на Съвета ([1]) наименованието на бенчмарка и на неговия администратор и възможните последици за потребителя се указват от кредитора или, когато е приложимо, от кредитния посредник на потребителя в отделен документ, който може да бъде приложен към формуляра на „Стандартната европейска информация относно потребителски кредит“.

▼B

Всяка допълнителна информация, която кредиторът може да предостави на потребителя, се представя в отделен документ, който може да бъде приложен към този формуляр на „Стандартна европейска информация относно потребителски кредит“.

2. В случай на гласова телефонна комуникация обаче, както е посочено в член 3, параграф 3 от Директива 2002/65/ЕО, описанието на основните характеристики на финансовата услуга, която се предоставя съгласно член 3, параграф 3, буква б), второ тире от посочената директива, включва най-малко елементите, посочени в параграф 1, букви в), г), д), е) и з) от настоящия член, заедно с годишния процент на разходите, пояснени чрез представителен пример, и общата сума, дължима от потребителя.

3. Ако по искане на потребителя договорът е сключен чрез средство за дистанционна комуникация, което не позволява предоставянето на информацията в съответствие с параграф 1, поспециално в случая, посочен в параграф 2, кредиторът предоставя на потребителя пълната преддоговорна информация посредством формуляр на „Стандартна европейска информация относно потребителския кредит“ незабавно след сключването на договора за кредит.

4. Освен „Стандартна европейска информация относно потребителски кредит“, при поискване на потребителя безвъзмездно се предоставя копие от проектодоговора за кредит. Тази разпоредба не се прилага, ако в момента на поискването кредиторът не желае да пристъпи към сключването на договор за кредит с потребителя.

5. При договор за кредит, в който плащанията, направени от потребителя, не водят до незабавно погасяване на общия размер на кредита, а се използват за формиране на средства в периоди и при условия, предвидени в договора за кредит или в допълнителен договор, преддоговорната информация, изисквана по параграф 1, включва ясно и кратко изявлението, че такива договори за кредит не изискват гаранция от трета страна като обезпечение за погасяването на общия размер на кредита, усвоен по договора за кредит, освен когато такава е предоставена.

([1]) Регламент (ЕС) 2016/1011 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 г. относно индекси, използвани като бенчмаркове за целите на финансови инструменти и финансови договори или за измерване на резултатите на инвестиционни фондове, и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС и Регламент (ЕС) № 596/2014 (ОВ L 171, 29.6.2016 г., стр. 1).

▼B

6. Държавите-членки гарантират, че кредиторите и, когато е приложимо, кредитните посредници дават подходящи пояснения на потребителя, за да бъде потребителят в състояние да оцени дали предлаганият договор за кредит е адаптиран към нуждите му и финансовото му състояние, ако е необходимо чрез разясняване на преддоговорната информация, която следва да се предостави в съответствие с параграф 1, съществените характеристики на предлаганите продукти и специфичния ефект, който могат да имат върху потребителя, включително последиците от просрочените плащания за потребителя. Държавите-членки могат да адаптират начина, по който такава помощ се предоставя, както и това от кого се предоставя тази помощ, спрямо конкретните обстоятелства, при които се предлага договорът за кредит, лицето, на което се предлага той, и какъв вид кредит се предлага.

Член 6

Изисквания за преддоговорната информация за някои договори за кредит под формата на овърдрафт и за някои специфични договори за кредит

1. Достатъчно време преди потребителят да бъде обвързан с договор или предложение за сключване на договор за кредит по смисъла на член 2, параграф 3, 5 или 6, кредиторът и, ако е приложимо, кредитният посредник въз основа на предложените от кредитора условия по кредита, както и, ако е приложимо, изразените предпочитания и предоставената от потребителя информация предоставя на потребителя информацията, необходима за сравняване на различните предложения за сключване на договор с цел вземане на информирано решение относно сключването на договор за кредит.

Тази информация посочва:

а) вида на кредита;

б) идентификационните данни и адреса на кредитора, както и, ако е приложимо, идентификационните данни и адреса на участващия кредитен посредник;

в) общия размер на кредита;

г) срока на договора за кредит;

д) лихвения процент; условията за прилагане на лихвения процент, показателя или базовия лихвен процент, приложими за първоначалния лихвен процент; приложимите разходи от момента на сключването на договора за кредит и, когато е приложимо, условията, при които тези разходи могат да бъдат променени;

е) годишния процент на разходите, описани чрез представителни примери, в които се посочват всички допускания, използвани за изчисляване на този процент;

▼B

ж) условията и реда за прекратяване на договора за кредит;

з) при договори за кредит, посочени в член 2, параграф 3, ако е приложимо, указание, че от потребителя може по всяко време да бъде поискано да погаси изцяло кредита;

и) лихвения процент за просрочени плащания, механизмите за регулирането му и, когато е приложимо, санкциите за просрочие;

й) правото на потребителя да бъде информиран незабавно и безвъзмездно, в съответствие с член 9, параграф 2, за резултата от справка в база данни за оценка на неговата кредитоспособност;

к) при договори за кредити, посочени в член 2, параграф 3, информация относно разходите, възникващи от момента на сключване на договора и, ако е приложимо, относно условията, при които тези разходи могат да се изменят;

л) ако е приложимо, срока, за който кредиторът е обвързан от преддоговорната информация.

Тази информация се предоставя на хартиен или друг траен носител и цялата информация е разбираема в еднаква степен. Тя може да бъде предоставена посредством „Стандартна европейска информация относно потребителски кредит“, установена в приложение III. Смята се, че кредиторът е изпълнил изискванията относно информацията в настоящия параграф и в член 3, параграфи 1 и 2 от Директива 2002/65/ЕО, ако е предоставил „Стандартна европейска информация за потребителски кредит“.

2. В случай на договор за кредит от вида, посочен в член 2, параграф 3, държавите-членки могат да решат, че не е необходимо годишният процент на разходите да бъде предвиден.

3. При договори за кредит по смисъла на член 2, параграфи 5 и 6 информацията, която се предоставя на потребителя в съответствие с параграф 1 от настоящия член, включва също:

а) размера, броя и периодичността на погасителните вноски, дължими от потребителя, и ако е уместно, реда на разпределение на вноските между различни неизплатени суми, дължими при различни лихвени проценти за целите на погасяването; и

б) правото на предсрочно погасяване и, когато е приложимо, информация относно правото на кредитора на обезщетение и начина, по който ще бъде определено това обезщетение.

Ако обаче договорът за кредит попада в приложното поле на член 2, параграф 3, се прилагат само разпоредбите на параграф 1 от настоящия член.

▼B

4. В случай на гласова телефонна комуникация обаче, когато потребителят поиска да получи овърдрафт незабавно, описанието на основните характеристики на финансовата услуга включва най-малко елементите, посочени в параграф 1, букви в), д), е) и з). Освен това в договорите за кредит, посочени в параграф 3, описанието на съществените характеристики включва срока на договора за кредит.

5. Независимо от изключението, предвидено в член 2, параграф 2, буква д), държавите-членки прилагат най-малко изискванията на параграф 4, първо изречение от настоящия член към договори за кредит, които се отпускат под формата на овърдрафт и които следва да бъдат погасени в срок от един месец.

6. Освен информацията, посочена в параграфи 1—4, при поискване на потребителя се предоставя безвъзмездно копие от проектодоговора за кредит, съдържащ договорната информация, предвидена съгласно член 10, доколкото посоченият член е приложим. Тази разпоредба не се прилага, ако в момента на поискването кредиторът не желае да пристъпи към сключването на договор за кредит с потребителя.

7. Ако по искане на потребителя договорът е сключен чрез средство за дистанционна комуникация, което не позволява предоставянето на информацията в съответствие с параграфи 1 и 3, включително случаите, посочени в параграф 4, кредиторът изпълнява задължението си по параграфи 1 и 3 незабавно след сключването на договора за кредит, като предоставя информацията за договора по член 10, доколкото посоченият член е приложим.

Член 7

Изключения от изискванията за преддоговорна информация

Членове 5 и 6 не се прилагат за доставчици на стоки или услуги, действащи като кредитни посредници в спомагателно качество. Това не засяга задължението на кредитора да гарантира получаването от потребителя на преддоговорната информация, посочена в споменатите членове.

Член 8

Задължение за оценка на кредитоспособността на потребителя

1. Държавите-членки гарантират, че преди сключването на договора за кредит кредиторът оценява кредитоспособността на потребителя въз основа на достатъчно информация, получена, когато е уместно, от потребителя и, ако е необходимо, въз основа на справка в съответната база данни. Държавите-членки, чието законодателство задължава кредиторите да направят оценка на кредитоспособността на потребителя въз основа на справка в съответната база данни, могат да запазят в сила това изискване.

▼B

2. Държавите-членки гарантират, че ако страните се споразумеят да променят общия размер на кредита след сключването на договора за кредит, кредиторът актуализира финансовата информация по отношение на потребителя, с която разполага, и оценява кредитоспособността на потребителя преди всяко значително увеличение на общия размер на кредита.

ГЛАВА III

ДОСТЪП ДО БАЗИ ДАННИ

Член 9

Достъп до бази данни

1. При презграничното кредитиране всяка държава-членка предоставя на кредитори от други държави-членки достъп до базите данни, използвани в тази държава-членка за оценка на кредитоспособността на потребителите. Условията за достъп не са дискриминиращи.

2. Ако искането за кредит е получило отказ въз основа на справка в база данни, кредиторът уведомява потребителя незабавно и безвъзмездно за резултата от тази справка и за сведенията в базата данни, в която е направена справката.

3. Информацията се предоставя, освен ако предоставянето на такава информация се забранява от друго законодателство на Общността или противоречи на целите на обществения ред или обществената сигурност.

4. Настоящият член не засяга прилагането на Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни ([1]).

ГЛАВА IV

ИНФОРМАЦИЯ И ПРАВА, ОТНАСЯЩИ СЕ ДО ДОГОВОРИТЕ ЗА КРЕДИТ

Член 10

Информация, която следва да се съдържа в договорите за кредит

1. Договорите за кредит се изготвят на хартиен или друг траен носител.

Всяка от страните по договора получава екземпляр от договора за кредит. Настоящият член не засяга националните правила, отнасящи се до действителността на сключването на договорите за кредит, които са в съответствие с правото на Общността.

([1]) ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31. Директива, изменена с Регламент (ЕО) № 1882/2003 (ОВ L 284, 31.10.2003 г., стр. 1).

▼B

2. Договорът за кредит посочва по ясен и кратък начин:

а) вида на кредита;

б) идентификационните данни и адресите на страните по договора, както и, ако е приложимо, идентификационните данни и адреса на участващия кредитен посредник;

в) срока на договора за кредит;

г) общия размер на кредита и условията за усвояването на кредита;

д) когато кредитът е под формата на разсрочено плащане за специфична стока или услуга или при свързани договори за кредит, стоката или услугата и нейната цена в брой;

е) лихвения процент, условията за прилагането на лихвения процент и показателя или базовия лихвен процент, приложим за първоначалния лихвен процент, ако има такъв, както и периодите, условията и процедурите за промяна на лихвения процент, както и ако при различни обстоятелства се прилагат различните лихвени проценти, горепосочената информация за всички приложими лихвени проценти;

ж) годишния процент на разходите и общата сума, дължима от потребителя, изчислена при сключването на договора за кредит; посочват се всички допускания, използвани за изчисляването на този процент;

з) размера, броя и периодичността на дължимите погасителни вноски и, когато е уместно, реда на разпределение на вноските между различни неизплатени суми, дължими при различни лихвени проценти за целите на погасяването;

и) при погасяване на главницата по срочен договор за кредит, правото на потребителя да получи при поискване и безвъзмездно и по всяко време през целия срок на действие на договора за кредит извлечение под формата на погасителен план.

Погасителният план посочва дължимите плащания и сроковете и условията, отнасящи се до извършването на тази плащания; планът съдържа разбивка на всяка погасителна вноска, показваща погасяването на главницата, лихвата, изчислена на базата на лихвения процент, и, когато е приложимо, допълнителните разходи; когато лихвеният процент не е фиксиран или когато допълнителните разходи могат да бъдат променени съгласно договора за кредит, погасителният план посочва по ясен и кратък начин факта, че данните в плана са валидни само до последваща промяна на лихвения процент или на допълнителните разходи съгласно договора за кредит;

▼B

й) ако разходите и лихвата следва да се заплатят без погасяване на главницата, извлечение, показващо периодите и условията за плащане на лихвата по кредита и свързаните повтарящи се и еднократни разходи;

к) когато е приложимо, разходите за поддържане на една или няколко сметки за регистриране на погасяванията и усвояванията, освен ако откриването им не е по избор, разходите за използване на разплащателни средства за погасяванията и усвояванията и всякакви разходи, които произтичащи от договора за кредит, и условията, при които те могат да се променят;

л) лихвения процент за просрочени плащания, приложим към момента на сключването на договора за кредит, механизмите за регулирането му и, когато е приложимо, всякакви плащания, които се дължат за просрочие;

м) предупреждение относно последиците от пропуснати вноски;

н) ако е приложимо, указание, че възниква задължение за плащане на нотариални такси;

о) изискваните обезпечения и застраховки, ако има такива;

п) наличието или отсъствието на право на отказ, срока, в който това право на отказ може да бъде упражнено, и други условия за упражняването му, включително информация за задължението на потребителя да погаси усвоената главница и лихвата в съответствие с член 14, параграф 3, буква б), както и размера на лихвата на ден;

р) информация относно правата, произтичащи от член 15, както и условията за упражняване на тези права;

с) правото на предсрочно погасяване, процедурата за предсрочно погасяване и, когато е приложимо, информация относно правото на кредитора на обезщетение и начина, по който това обезщетение ще бъде определено;

т) процедурата, която трябва да се следва при упражняване на правото за прекратяване на договора за кредит;

у) налице ли е механизъм за извънсъдебни процедури за уреждане на спорове и обезщетение на потребителя, страна по договора за кредит, и ако е така, начина за достъп до този механизъм;

ф) когато е приложимо, други условия по договора;

х) когато е приложимо, име и адрес на компетентния надзорен орган.

3. Когато се прилага параграф 2, буква и), кредиторът предоставя на потребителя безплатно и по всяко време през цялото време на действие на договора за кредит извлечение под формата на погасителен план.

▼B

4. При договор за кредит, в който плащанията, направени от потребителя, не водят до незабавно съответно погасяване на общия размер на кредита, а се използват за формиране на средства в периоди и при условия, предвидени в договора за кредит или в допълнителен договор, договорната информация, изисквана съгласно параграф 2, включва ясно и кратко изявлението, че такива договори за кредит не предвиждат гаранция за погасяване на общия размер на кредита, усвоен по договора за кредит, освен ако такава не е дадена.

5. При договори за кредит под формата на овърдрафт в съответствие с член 2, параграф 3 се посочва по ясен и кратък начин следното:

а) видът на кредита;

б) идентификационните данни и адресите на страните по договора, както и, ако е приложимо, идентификационните данни и адресът на участващия кредитен посредник;

в) срокът на договора за кредит;

г) максималният размер на кредита и условията за усвояването на кредита;

д) лихвеният процент, условията за прилагането на лихвения процент и, когато има такъв, на показателя или базовия лихвен процент, отнасящи се до първоначалния лихвен процент, както и периодите, условията и процедурата за промяна на лихвения процент; ако при различни обстоятелства се прилагат различни лихвени проценти, горепосочената информация по отношение на всички приложими лихвени проценти;

е) годишният процент на разходите и общите разходи по кредита за потребителя, изчислени при сключването на договора за кредит; посочват се всички допускания, използвани за изчисляването на този процент съгласно член 19, параграф 2 във връзка с член 3, букви ж) и и); държавите-членки могат да предвидят, че не е необходимо да се посочва годишният процент на разходите;

ж) указание, че потребителят може да бъде приканен да погаси изцяло кредита при поискване по всяко време;

з) условията за упражняване на правото на отказ от договора за кредит; и

и) информация относно разходите, възникващи от момента на сключването на такива договори за кредит и, ако е приложимо, условията, при които тези разходи могат да бъдат променени.

▼B

Член 11

Информация за лихвения процент

1. Когато е приложимо, потребителят бива информиран на хартиен или друг траен носител за промяна в лихвения процент, преди промяната да влезе в сила. Информацията посочва размера на вноските след влизането в сила на новия лихвен процент и, ако броят или периодичността на вноските се променят, подробни данни за тази промяна.

2. Страните обаче могат да се споразумеят в договора за кредит, че информацията, посочена в параграф 1, се предоставя на потребителя периодично в случаи, когато промяната на лихвения процент е причинена от промяна в базовия лихвен процент, а новият базов процент е публично достъпен чрез подходящи средства и информацията относно новия базов процент се съхранява на разположение в офисите на кредитора.

Член 12

Задължения във връзка с договори за кредит под формата на овърдрафт

1. Когато договорът за кредит се отнася за кредит под формата на овърдрафт, потребителят редовно бива информиран чрез извлечения от сметката на хартиен или друг траен носител, които съдържат следната информация:

а) точния период, за който се отнася извлечението;

б) размера на усвоените суми и датите, на които това е станало;

в) остатъка от предишното извлечение и неговата дата;

г) новия остатък;

д) датите и размера на плащанията, извършени от потребителя;

е) приложения лихвен процент;

ж) всички начислени разходи;

з) когато е приложимо, минимално дължимата сума.

2. Освен това потребителят бива информиран на хартиен или друг траен носител за увеличенията на лихвения процент или на дължимите разходи преди влизането в сила на тези промени.

Страните обаче могат да се споразумеят в договора за кредит, че информацията за промените в лихвения процент се предоставя по начина, предвиден в параграф 1, в случаи, когато промяната на лихвения процент е причинена от промяна в базовия лихвен процент, а новият базов процент е публично достъпен чрез подходящи средства и информацията за новия базов процент се съхранява на разположение и в офисите на кредитора.

▼B

Член 13

Договори за кредит с неопределен срок

1. Потребителят може да извърши стандартно прекратяване на договор за кредит с неопределен срок безвъзмездно по всяко време, освен ако страните не са се договорили за срок на предизвестие. Този срок не може да надхвърля един месец.

Ако е предвидено в договора за кредит, кредиторът може да извърши стандартно прекратяване на договор за кредит с неопределен срок, като даде на потребителя поне двумесечно предизвестие на хартиен или друг траен носител.

2. Ако е предвидено в договора за кредит, кредиторът може по обективни причини да прекрати правото на потребителя да усвоява суми по договор за кредит с неопределен срок. Кредиторът информира потребителя за прекратяването и за причините за него на хартиен или друг траен носител, когато е възможно, преди прекратяването и най-късно незабавно след това, освен ако предоставянето на такава информация не е забранено от друго законодателство на Общността или не противоречи на целите на обществения ред или обществената сигурност.

Член 14

Право на отказ

1. Потребителят разполага със срок от четиринадесет календарни дни, в който да се откаже от договора за кредит, без да посочва основания за това.

Срокът за отказ започва:

а) от деня на сключването на договора за кредит, или

б) от деня, в който потребителят получава условията на договора и информацията в съответствие с член 10, ако този ден е след датата, посочена в буква а) от настоящата алинея.

2. Когато в случай на свързан договор за кредит, както е определено в член 3, буква н), национално законодателство към момента на влизане в сила на настоящата директива вече предвижда, че на потребителя не могат да бъдат отпускани финансови средства преди изтичането на определен срок, държавите-членки могат по изключение да предвидят, че срокът, посочен в параграф 1 от настоящия член, може да бъде намален до времетраенето на същия определен срок по изрично искане на потребителя.

3. Ако потребителят упражни правото си на отказ:

а) за да влезе отказът в сила, преди изтичането на срока, посочен в параграф 1, той уведомява за това кредитора съобразно информацията, предоставена от кредитора в съответствие с член 10, параграф 2, буква п), по начин, който може да бъде доказан съгласно националното законодателство. Крайният срок се смята за спазен, при условие че това уведомление, ако е на хартиен или друг траен носител, наличен и достъпен за кредитора, е изпратено преди изтичането на крайния срок; както и

▼B

б) той връща на кредитора главницата и заплаща лихвата, натрупана върху нея от датата на усвояване на кредита до датата на връщане на главницата, без ненужно забавяне и не по-късно от 30 календарни дни след като е изпратил уведомлението за отказ до кредитора. Лихвата се изчислява на базата на договорения лихвен процент. Кредиторът няма право на никакво друго обезщетение от потребителя в случай на отказ освен обезщетение за невъзстановимите разходи, платени от кредитора на администрацията.

4. Ако допълнителна услуга, свързана с договор за кредит, се предоставя от кредитора или от трета страна въз основа на споразумение между третата страна и кредитора, потребителят повече не е обвързан от допълнителната услуга, ако упражни правото си на отказ по отношение на договора за кредит в съответствие с настоящия член.

5. Ако потребителят има право на отказ съгласно параграфи 1, 3 и 4, членове 6 и 7 от Директива 2002/65/ЕО и член 5 от Директива 85/577/ЕИО на Съвета от 20 декември 1985 г. относно защита на потребителите във връзка с договорите, сключени извън търговския обект ([1]) не се прилагат.

6. Държавите-членки могат да предвидят, че параграфи 1—4 от настоящия член не се прилагат за договори за кредит, които по закон следва да бъдат сключени чрез услугите на нотариус, при условие че нотариусът потвърди, че са гарантирани правата на потребителя, предвидени съгласно членове 5 и 10.

7. Настоящият член не засяга никои правила на националното право, които установяват срок, в рамките на който изпълнението на договора не може да започне.

Член 15

Свързани договори за кредит

1. Когато потребителят е упражнил право на отказ въз основа на правото на Общността по отношение на договор за доставката на стоки или услуги, той повече не е обвързан от свързан договор за кредит.

2. Когато стоките или услугите, които са предмет на свързан договор за кредит, не са доставени, доставени са само частично или не съответстват на договора за доставката им, потребителят има правото да предяви претенции срещу кредитора, ако потребителят е предявил претенции срещу доставчика, но не е успял да получи удовлетворението, на което е имал право по закон или съгласно договора за доставка на стоки или услуги. Държавите-членки определят до каква степен и при какви условия тези претенции могат да бъдат предявявани.

3. Настоящият член не засяга националните правила, според които кредиторът носи солидарна отговорност по иск на потребителя срещу доставчика, когато покупката на стоки или услуги от доставчика е била финансирана с договор за кредит.

([1]) ОВ L 372, 31.12.1985 г., стр. 31.

▼B

Член 16

Предсрочно погасяване

1. Потребителят има право по всяко време да погаси изцяло или частично своите задължения по договора за кредит. В такива случаи той има право на намаляване на общите разходи по кредита, като това намаляване се отнася до лихвата и разходите за оставащата част от срока на договора.

2. При предсрочно погасяване на кредита кредиторът има право на справедливо и обективно обосновано обезщетение за евентуални разходи, свързани пряко с предсрочното погасяване на кредита, при условие че предсрочното погасяване се извърши в период, за който лихвеният процент е фиксиран.

Това обезщетение не може да надхвърля 1 % от сумата на предсрочно погасения кредит, ако периодът между предсрочното погасяване и договореното прекратяване на договора за кредит надхвърля една година. Ако периодът не надхвърля една година, обезщетението не може да надхвърли 0,5 % от сумата на предсрочно погасения кредит.

3. Претенции за обезщетение за предсрочно погасяване не се предявяват:

а) ако погасяването е осъществено по застрахователен договор, чиято цел е била предоставяне на гаранция за погасяването на кредит;

б) в случай на овърдрафт; или

в) ако погасяването попада в рамките на период, за който лихвеният процент не е фиксиран.

4. Държавите-членки могат да предвидят, че:

а) такова обезщетение може да се търси от страна на кредитора само при условие че размерът на предсрочното погасяване надхвърля прага, определен от националното законодателство. Този праг не надхвърля 10 000 EUR в рамките на всеки период от дванадесет месеца;

б) кредиторът може по изключение да търси по-голямо обезщетение, ако може да докаже, че загубата, която е претърпял от предсрочното погасяване, надвишава сумата, определена съобразно параграф 2.

Ако обезщетението, търсено от кредитора, надвишава действително претърпяната загуба, потребителят може да претендира за съответно намаляване.

В този случай загубата се състои от разликата между първоначално договорената лихва и лихвения процент, при който кредиторът може да отпусне в кредит сумата, която е предсрочно погасена, на пазара по време на предсрочното погасяване и да вземе под внимание въздействието на предсрочното погасяване върху административните разходи.

5. Обезщетението не надвишава размера на лихвата, която потребителят би платил през периода между предсрочното погасяване и договорената дата на прекратяване на договора за кредит.

▼B

Член 17

Цесия на права

1. Когато правата на кредитора съгласно договор за кредит са цедирани на трето лице, потребителят има право да предяви срещу цесионера всички възражения, с които е разполагал срещу първоначалния кредитор, включително и възражението за прихващане, когато последното е допустимо в съответната държава-членка.

2. Потребителят бива информиран за цесията, посочена в параграф 1, освен в случаите, когато първоначалният кредитор, в съгласие с цесионера, продължава да обслужва кредита по отношение на потребителя.

Член 18

Свръховърдрафт

1. В случай на договор за откриване на текуща сметка, когато има възможност на потребителя да се предостави право на свръховърдрафт, договорът съдържа и информацията, посочена в член 6, параграф 1, буква д). При всички случаи кредиторът предоставя редовно тази информация на хартиен или друг траен носител.

2. В случай на значителен свръховърдрафт, който продължава повече от месец, кредиторът незабавно информира потребителя на хартиен или друг траен носител относно:

а) свръховърдрафта;

б) сумата, за която става въпрос;

в) лихвения процент;

г) приложимите санкции, такси или лихва върху просрочените плащания.

3. Настоящият член не засяга разпоредбите на националното законодателство, изискващи от кредитора да предложи друг вид кредитен продукт, когато периодът на свръховърдрафт е значителен.

ГЛАВА V

ГОДИШЕН ПРОЦЕНТ НА РАЗХОДИТЕ

Член 19

Изчисляване на годишния процент на разходите

1. Годишният процент на разходите, който на годишна база е равен на текущата стойност на всички ангажименти (усвоявания, погасявания и разходи), бъдещи или съществуващи, договорени между кредитора и потребителя, се изчислява в съответствие с математическата формула, съдържаща се в част I от приложение I.

▼B

2. За целите на изчисляването на годишния процент на разходите се определят общите разходи по кредита за потребителя, с изключение на сумите, дължими от потребителя за неспазване на някое от задълженията му според договора за кредит, и разходите, различни от дължимата цена за покупка на стоки или услуги, независимо дали плащането по съответната сделка се извършва в брой или чрез кредит.

Разходите за поддържане на сметка за регистриране на погасяванията и усвояванията, разходите за използване на разплащателни средства за погасяванията и усвояванията и другите разходи, свързани с платежните операции, се включват в общите разходи по кредита за потребителя, освен ако откриването на сметката не е по избор и разходите по нея са посочени ясно и отделно в договора за кредит или в друг договор, сключен с потребителя.

3. Изчисляването на годишния процент на разходите се основава на базовото допускане, че договорът за кредит ще остане в сила за уговорения срок и че кредиторът и потребителят ще изпълнят задълженията си при спазване на условията и сроковете, предвидени в договора за кредит.

4. При договори за кредит, които съдържат клаузи, позволяващи вариране на лихвения процент, и, когато е приложимо, разходи, съдържащи се в годишния процент на разходите, но не изразими количествено към момента на изчисляването, годишният процент на разходите се изчислява въз основа на базовото допускане, че лихвеният процент и другите разходи остават фиксирани спрямо първоначалното ниво и приложими до изтичането на договора за кредит.

5. Когато е необходимо, за изчисляване на годишния процент на разходите могат да бъдат използвани допълнителните допускания, предвидени в приложение I.

Ако предвидените в настоящия член и в част II от приложение I допускания са недостатъчни за изчисляването на годишния процент на разходите по еднообразен начин или вече не са адаптирани към търговската ситуация на пазара, Комисията може да определи необходимите допълнителни допускания за изчисляването на годишния процент на разходите или да промени съществуващи такива. Тези мерки, предназначени да изменят несъществени елементи на настоящата директива, се приемат в съответствие с процедурата по регулиране с контрол, посочена в член 25, параграф 2.

▼B

ГЛАВА VI

КРЕДИТОРИ И КРЕДИТНИ ПОСРЕДНИЦИ

Член 20

Регулиране на кредиторите

Държавите-членки гарантират, че кредиторите са под надзор от орган или институция, независими от финансовите институции, или са регулирани. Това не засяга разпоредбите на Директива 2006/48/ЕО.

Член 21

Някои задължения на кредитните посредници по отношение на потребителите

Държавите-членки гарантират, че:

а) кредитният посредник посочва в рекламите и документацията, предназначени за потребителите, обхвата на своите правомощия, по-специално дали работи само с един или с повече кредитори или дали е независим брокер;

б) възнаграждението, ако се дължи такова, платимо от потребителя на кредитния посредник за неговите услуги, се съобщава на потребителя и се договаря между потребителя и кредитния посредник на хартия или друг траен носител, преди да бъде сключен договорът за кредит;

в) възнаграждението, ако се дължи такова, платимо от потребителя на кредитния посредник за неговите услуги, се съобщава на кредитора от кредитния посредник за целите на изчисляването на годишния процент на разходите.

ГЛАВА VII

МЕРКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Член 22

Хармонизация и императивен характер на настоящата директива

1. Доколкото настоящата директива съдържа хармонизирани разпоредби, държавите-членки могат да не запазят или въвеждат разпоредби, различни от предвидените в настоящата директива.

2. Държавите-членки гарантират, че потребителите не могат да се откажат от правата, предоставени им с разпоредбите на националното законодателство, привеждащо в изпълнение или съответстващо на настоящата директива.

▼B

3. Държавите-членки освен това гарантират, че разпоредбите, които приемат за изпълнение на настоящата директива, не могат да бъдат заобиколени в резултат на начина, по който са формулирани договорите, по-конкретно чрез включване на усвоявания или договори за кредит, попадащи в приложното поле на настоящата директива, в договори за кредит, чийто характер или цел би позволил да се избегне изпълнението ѝ.

4. Държавите-членки предприемат необходимите мерки с цел потребителите да не бъдат лишени от защитата, предоставена им от настоящата директива, поради избор на правото на трета страна като приложимо право по договора, ако последният е непосредствено свързан с територията на една или повече държави-членки.

Член 23

Санкции

Държавите-членки установяват система от санкции за нарушаване на националните разпоредби, приети съгласно настоящата директива, и вземат всички необходими мерки за гарантирано прилагане на тези санкции. Предвидените санкции следва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи.

Член 24

Извънсъдебно уреждане на спорове

1. Държавите-членки гарантират въвеждането на адекватни и ефективни процедури за извънсъдебно разрешаване на спорове за уреждането на потребителски спорове относно договори за кредит, като използват съществуващите органи, когато това е уместно.

2. Държавите-членки насърчават тази органи да си сътрудничат, за да могат да разрешават и презгранични спорове, отнасящи се до договори за кредит.

Член 25

Процедура на комитета

1. Комисията се подпомага от комитет.

2. При позоваване на настоящият параграф се прилагат член 5а, параграфи 1—4 и член 7 от Решение 1999/468/ЕО, като се вземат предвид разпоредбите на член 8 от него.

▼B

Член 26

Информация до Комисията

►C2 Когато държава-членка се възползва от регулаторните възможности, посочени в член 2, параграфи 5 и 6, член 4, параграф 1 и параграф 2, буква в), член 6, параграф 2, член 10, параграф 1 и параграф 5, буква е), член 14, параграф 2 и член 16, параграф 4, тя информира ◄ Комисията за това, както и за всякакви последващи промени. Комисията оповестява тази информация по интернет или по друг леснодостъпен начин. Държавите-членки предприемат необходимите мерки за разпространяване на тази информация до националните кредитори и потребители.

Член 27

Транспониране

►C1 1. Държавите-членки приемат и публикуват преди 11 юни 2010 г. ◄ разпоредбите, необходими, за да се съобразят с настоящата директива. Те незабавно информират Комисията за това.

Те прилагат тези разпоредби ►C1 от 11 юни 2010 г. ◄

▼M3

До 1 юли 2018 г. държавите членки приемат и публикуват разпоредбите, необходими, за да се съобразят с член 5, параграф 1, трета алинея, и ги съобщават на Комисията. Те прилагат тези разпоредби, считано от 1 юли 2018 г.

▼B

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условията и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

►C1 2. На всеки пет години, а за първи път на 11 юни 2013 г. ◄ Комисията преразглежда праговете, установени в настоящата директива и приложенията към нея, и процента, използван за изчисляване на обезщетение в случай на предсрочно погасяване, за да ги оцени в светлината на икономическите тенденции в Общността и състоянието на съответния пазар. ►C2 Комисията също така следи последствията от наличието на регулаторните възможности, посочени в член 2, параграфи 5 и 6, член 4, параграф 1 и параграф 2, буква в), член 6, параграф 2, член 10, параграф 1 и параграф 5, буква е), член 14, параграф 2 и член 16, параграф 4, по отношение на вътрешния пазар и потребителите. ◄ Резултатите се оповестяват на Европейския парламент и на Съвета, придружени, ако е уместно, от предложение за съответно изменение на праговете и процентите, както и на посочените по-горе регулаторни възможности.

Член 28

Превръщане на сумите, изразени в евро, в национална валута

1. За целите на настоящата директива държавите-членки, които ще превръщат сумите, изразени в евро, в своята национална валута, първоначално използват за превръщането обменния курс, преобладаващ на датата на приемане на настоящата директива.

2. Държавите-членки могат да закръгляват получените от превръщането суми, при условие че закръгляването не надхвърля 10 EUR.

▼B

ГЛАВА VIII

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 29

Отмяна

Директива 87/102/ЕИО се отменя ►C1 считано от 11 юни 2010 г. ◄

Член 30

Преходни мерки

1. Настоящата директива не се прилага за договори за кредит, сключени преди датата на влизане в сила на националните мерки по привеждане в изпълнение.

2. Държавите-членки обаче гарантират, че членове 11, 12, 13 и 17, член 18, параграф 1, второ изречение и параграф 2 се прилагат и за безсрочни договори за кредит, сключени преди датата на влизане в сила на националните мерки за изпълнение.

Член 31

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз.*

Член 32

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Страсбург на 23 април 2008 година.

▼B

ПРИЛОЖЕНИЕ I

I. Базисно уравнение, изразяващо равенството между усвояванията, от една страна, и погасяванията и разходите, от друга страна

Базисното уравнение, с което се изчислява годишният процент на разходите (ГПР), изравнява на годишна основа общата текуща стойност на усвояванията, от една страна, и общата текуща стойност на погасяванията и разходите, от друга страна, тоест:

$$\sum_{k=1}^{m} C_k(1+X)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l(1+X)^{-S_l}$$

където:

— X е ГПР,

— m е поредният номер на последното усвояване по кредита,

— k е поредният номер на усвояване по кредита, следователно $1 \leq k \leq m$,

— C_k е размерът на усвояването k,

— t_k е интервалът, изразен в години и части от година, между датата на първото усвояване на сума по кредита и датата на следващите усвоявания на суми по кредита, следователно $t_1 = 0$,

— m’ е поредният номер на последната погасителна вноска или плащане на разходи,

— l е поредният номер на погасителна вноска или плащане на разходи,

— D_l е размерът на погасителна вноска или плащане на разходи,

— s_l е интервалът, изразен в години и части от година, между датата на първото усвояване на сума по кредита и датата на всяка погасителна вноска или плащане на разходи.

Забележки:

а) Не е необходимо сумите, платени от двете страни по различно време, да са равни, нито да се заплащат на равни интервали.

б) Началната дата е датата на първото усвояване.

в) Интервалите между датите, използвани в изчисленията, се изразяват в години или в части от година. Приема се, че годината има 365 дни (или 366 дни през високосни години), 52 седмици или дванадесет еднакви месеца. Приема се, че еднаквият месец има 30,41666 дни (т.е. 365/12), независимо от това дали годината е високосна или не.

г) Резултатът от изчислението се изразява с точност до поне един знак след десетичната запетая. Ако една цифра след десетичната запетая е по-голяма или равна на 5, предхождащата я цифра след десетичната запетая се увеличава с едно.

д) Уравнението може да бъде пренаписано чрез използване на прост сбор и понятието за потоци (A_k), които ще бъдат положителни или отрицателни, с други думи или ще бъдат получени, или ще бъдат изплатени за периодите от 1 до k, изразени в години, тоест:

$$S = \sum_{k=1}^{n} A_k(1+X)^{-t_k}$$

където S е текущият баланс на потоците. Ако целта е да се поддържа равностойност на потоците, стойността ще бъде нула.

▼M1

II. Допълнителните допускания за изчисляването на годишния процент на разходите са, както следва:

а) Ако договорът за кредит предоставя на потребителя свобода на усвояване, се смята, че общата сума на кредита е усвоена незабавно и изцяло.

б) Ако договорът за кредит като цяло предоставя на потребителя свобода на усвояване, но предвижда ограничения по отношение на сумата и срока при различните начини на усвояване, сумата на кредита се смята за усвоена на най-ранната дата, предвидена в договора, и при съответните ограничения относно усвояването.

в) Ако договорът за кредит предвижда различни начини на усвояване с различни разходи или лихвени проценти, общата сума на кредита се смята за усвоена при най-високите разходи и лихвен процент, прилагани за най-обичайния механизъм за усвояване при този вид договор за кредит.

г) В случай на овърдрафт общата сума по кредита се смята за усвоена изцяло и за целия срок на договора за кредит. Ако срокът на овърдрафта не е известен, годишният процент на разходите се изчислява въз основа на допускането, че срокът на кредита е три месеца.

д) При безсрочен договор за кредит, различен от овърдрафт, се прави допускането, че:

i) кредитът се предоставя за срок от една година, считано от датата на първоначалното му усвояване, и че окончателното плащане от страна на потребителя погасява остатъка от капитала, лихвата и други разходи, ако има такива;

ii) капиталът се погасява от потребителя на равни месечни вноски, които започват един месец след датата на първоначалното усвояване. В случаите обаче, когато капиталът трябва да бъде погасен изцяло с еднократно плащане в рамките на всеки погасителен период, се смята, че последователните усвоявания и погасявания на целия капитал от страна на потребителя се осъществяват в рамките на една година. Лихвата и другите разходи се начисляват в съответствие с тези усвоявания и погасявания на капитала и съобразно разпоредбите в договора за кредит.

За целите на тази точка „безсрочен договор за кредит“ означава договор за кредит без установен срок, включително кредити, които трябва да бъдат погасени изцяло в рамките на определен срок или след него, но след погасяването им се предоставят отново за усвояване.

е) При договор за кредит, различен от овърдрафт и безсрочен кредит като посочените в допусканията от точки г) и д):

i) ако датата или сумата на дължимата от потребителя вноска за погасяване на капитала не може да бъде установена, се смята, че погасяването е извършено на най-ранната дата, предвидена в договора за кредит, и в най-малкия размер, предвиден в договора;

ii) ако датата, на която е сключен договорът за кредит, не е известна, за дата на първоначалното усвояване се смята датата, от която остава най-кратък интервал до датата, на която потребителят трябва да направи първата вноска.

▼**M1**

ж) Когато датата или сумата на дължимата от потребителя вноска не може да бъде установена въз основа на договора за кредит или допусканията, посочени в точки г), д) или е), се смята, че плащането е извършено съобразно с изискваните от кредитора дати и условия, а ако те не са известни, че:

i) лихвите се плащат заедно с погасяването на капитала;

ii) разход, който не представлява лихва и е във вид на еднократна сума, се плаща на датата, на която е сключен договорът за кредит;

iii) разходи, които не представляват лихви и са във вид на няколко плащания, се плащат на равни интервали, започвайки от датата на първото погасяване на капитала, а ако сумата на тези плащания не е известна, се смята, че те са с равни суми;

iv) окончателното плащане погасява остатъка от капитала, лихвите и другите разходи, ако има такива.

з) Ако не е договорена горната граница на кредита, се смята, че тя е 1 500 EUR.

и) Ако за ограничен период или сума се предлагат различни лихвени проценти и разходи, се приема, че лихвеният процент и разходите са най-високите за целия срок на договора за кредит.

й) При договори за потребителски кредит, за които е договорен фиксиран лихвен процент за началния период, в края на който се определя нов лихвен процент, който впоследствие периодично се коригира съгласно договорен показател, изчисляването на годишния процент на разходите се основава на допускането, че в края на срока, за който има фиксиран лихвен процент, лихвеният процент е същият като в момента на изчислението на годишния процент на разходите, въз основа на стойността на договорения показател към този момент.

▼B

ПРИЛОЖЕНИЕ II

СТАНДАРТНА ЕВРОПЕЙСКА ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПОТРЕБИТЕЛСКИ КРЕДИТ

1. **Идентификационни данни и данни за контакт на кредитора/кредитния посредник**

Кредитор Адрес Телефонен номер (*) Електронна поща (*) Номер на факс (*) Интернет адрес (*)	[Идентификационни данни] [Адрес, който ще се използва от потребителя]
Ако е приложимо Кредитен посредник Адрес Телефонен номер (*) Електронна поща (*) Номер на факс (*) Интернет адрес (*)	[Идентификационни данни] [Адрес, който ще се използва от потребителя]

(*) Кредиторът попълва тази информация по избор.

Навсякъде, където е отбелязано „ако е приложимо“, кредиторът следва да попълни съответното поле, ако информацията се отнася до кредитния продукт, или да заличи съответната информация или целия ред, ако информацията не е свързана с разглеждания вид кредит.

Полетата, заградени с квадратни скоби, са предназначени да дават пояснения на кредитора и следва да се заместят със съответната информация.

2. **Описание на основните характеристики на кредитния продукт**

Вид на кредита	
Общ размер на кредита *Това означава горната граница или общата сума, предоставена по договора за кредит.*	
Условия за усвояване *Това означава как и кога ще получите парите.*	
Срок на договора за кредит	
Вноски и, ако е уместно, редът на разпределение на вноските	Следва да платите следното: [Размерът, броят и честотата на плащанията от страна на потребителя] Лихвите и/или таксите се заплащат по следния начин:
Общата сума, която ще следва да заплатите *Това означава размера на заетата главница заедно с лихвите и възможните разходи, свързани с вашия кредит.*	[Сумата на общия размер на кредита и на общите разходи по кредита]
Ако е приложимо Кредитът се отпуска под формата на отложено плащане за стока или услуга или е обвързан с доставката на конкретни стоки или с предоставянето на услуга Наименование на стоката/услугата Цена	

▼B

Ако е приложимо Изисквани обезпечения *Това е описание на обезпечението, което следва да предоставите във връзка с договора за кредит.*	[Видове обезпечение]
Ако е приложимо *Погашенията не водят до незабавно погасяване на главницата.*	

▼C3

3. **Разходи по кредита**

Лихвеният процент по кредита или, ако е приложимо, различните лихвени проценти, които предвижда договорът за кредит	[% — фиксиран или — променлив (с показател или базов процент, приложим за първоначалния лихвен процент), — периоди],
Годишен процент на разходите (ГПР) *Това е общата стойност на разходите, изразена като годишен процент от общия размер на кредита.* *ГПР ви помага да сравните различните оферти за сключване на договор.*	[% Тук се посочва представителен пример, в който се посочват всички допускания, използвани при изчисляването на процента]
Дали е задължително за получаването на кредита изобщо или при предлаганите условия да се сключи: — застраховка за обезпечаване на кредита, или — договор за друга допълнителна услуга? Ако разходите за тези услуги не са известни на кредитора, те не се включват в ГПР.	 Да/не [ако да, вид застраховка] Да/не [ако да, вид допълнителна услуга]

Свързани разходи

Ако е приложимо Поддържането на една или няколко сметки е необходимо за регистрирането както на погасителните вноски, така и на усвояванията	
Ако е приложимо Сума на разходите за използване на определено разплащателно средство (напр. кредитна карта)	
Ако е приложимо Всякакви други разходи, произтичащи от договора за кредит	
Ако е приложимо Условията, при които горепосочените разходи, свързани с договора за кредит, могат да бъдат променени	

▼C3

Ако е приложимо Задължение да се платят нотариални такси	
Разходи в случай на просрочени плащания *Пропускането на плащания може да има сериозни последствия за вас (напр. принудителна продажба) и да затрудни получаването на кредит*.	Ще ви се начислят [… (подробности за лихвените проценти и, когато е приложимо, лихви за просрочие)] за просрочени плащания.

▼B

4. **Други важни правни аспекти**

Право на отказ *Имате право на отказ от договора за кредит в срок 14 календарни дни.*	Да/не
Предсрочно погасяване *Имате право по всяко време на частично или пълно предсрочно погасяване на кредита.*	
Ако е приложимо Кредиторът има право на обезщетение при предсрочно погасяване	[Определяне на обезщетението (метод за изчисляване) в съответствие с разпоредбите за прилагане на член 16 от Директива 2008/48/ЕО]
Справка с база данни *Кредиторът е длъжен незабавно да ви предостави безвъзмездна информация относно резултата от справката в база данни, ако молбата за кредит е отхвърлена въз основа на нея. Това не важи, ако предоставянето на такава информация е забранено от правото на Европейската общност или е в противоречие с целите на обществения ред или обществената сигурност.*	
Право на проектодоговор за кредит *Имате право да получите безвъзмездно копие от проектодоговора за кредит при поискване. Тази разпоредба не се прилага, ако в момента на поискването кредиторът не желае да пристъпи към сключването на договор за кредит с вас.*	
Ако е приложимо Срокът, през който кредиторът е обвързан от преддоговорната информация	Тази информация е валидна от .... до...

Ако е приложимо

▼B

5. **Допълнителна информация в случай на дистанционна търговия на финансови услуги**

а) относно кредитора	
Ако е приложимо Представител на кредитора в държавата-членка по вашето местожителство	[Идентификационни данни]
Адрес	[Адрес, предназначен за използване от потребителя]
Телефонен номер (*)	
Електронна поща (*)	
Номер на факс (*)	
Интернет адрес (*)	
Ако е приложимо Регистрация	[Търговският регистър, в който е вписан кредиторът заедно с регистрационния му номер, или еквивалентно средство за идентификация в този регистър]
Ако е приложимо Надзорен орган	
б) относно договора за кредит	
Ако е приложимо Упражняване на правото на отказ	[Практически указания за упражняване на правото на отказ, които посочват включително срока за упражняване на това право, адреса, на който следва да се изпрати уведомлението, с което се упражнява правото на отказ, и последиците от неупражняването на това право]
Ако е приложимо Законодателството, възприето от кредитора като основа на отношенията с вас преди сключването на договора за кредит	
Ако е приложимо Клауза определяща приложимото към договора за кредит право и/или относно компетентния съд	[Съответната клауза да се въведе тук]
Ако е приложимо Езиков режим	Информацията и договорните условия ще се предоставят на [конкретен език]. С ваше съгласие възнамеряваме да водим кореспонденция на [конкретен език/езици] за срока на договора за кредит.
в) относно обезщетенията	
Наличие и достъп до извънсъдебен механизъм за подаване на жалби и търсене на обезщетение	[Налице ли е извънсъдебен механизъм за жалби и търсене на обезщетение за потребителя, който е страна по договора за кредит, и ако е така, начинът за достъп до този механизъм]

(*) Кредиторът попълва тази информация по избор.

▼B

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ЕВРОПЕЙСКА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПОТРЕБИТЕЛСКИ КРЕДИТ ВЪВ ВРЪЗКА СЪС

(1) **овърдрафти**

(2) **потребителски кредит, предлаган от определени кредитни организации (член 2 параграф 5 от Директива 2008/48/ЕО)**

(3) **преобразуването на задължения**

1. **Идентификационни данни и данни за контакт на кредитора/кредитния посредник**

Кредитор Адрес Телефонен номер (*) Електронна поща (*) Номер на факс (*) Интернет адрес (*)	[Идентификационни данни] [Адрес, предназначен за използване от потребителя]
Ако е приложимо Кредитен посредник Адрес Телефонен номер (*) Електронна поща (*) Номер на факс (*) Интернет адрес (*)	[Идентификационни данни] [Адрес, предназначен за използване от потребителя]

(*) Кредиторът попълва тази информация по избор.

Навсякъде, където е указано „ако е приложимо“, кредиторът следва да попълни съответното поле, ако информацията се отнася до кредитния продукт, или да заличи съответната информация или целия ред, ако информацията не е свързана с разглеждания вид кредит.

Полетата, заградени с квадратни скоби, са предназначени да дават пояснения на кредитора и следва да се заместят със съответната информация.

2. **Описание на основните характеристики на кредитния продукт**

Вид на кредита	
Общ размер на кредита *Това означава горната граница или общата сума, предоставена по договора за кредит.*	
Срок на договора за кредит	
Ако е приложимо Може да се поиска от вас по всяко време да погасите кредита изцяло.	

3. **Разходи по кредита**

Лихвеният процент по кредита или, ако е приложимо, различните лихвени проценти, приложими към договора за кредит	[% — фиксиран или — променлив (с показател или базов процент, приложим за първоначалния лихвен процент)

▼B

Ако е приложимо Годишен процент на разходите (ГПР) (*) *Това са общите разходи по кредита, изразени като годишен процент от общия размер на кредита. ГПР ви помага да сравните различните предложения за сключване но договор.*	[% Тук се включва представителен пример, в който се посочват всички допускания, използвани при изчисляването на процента]
Ако е приложимо Разходи Ако е приложимо Условията, при които тези разходи могат да се променят	[Разходите, приложими от момента на сключване на кредита]
Разходи в случай на просрочени плащания	►C3 Ще ви се начислят [… (подробности за лихвените проценти и, където е приложимо, лихви за просрочие)] за просрочени плащания. ◄

(*) Не е приложимо към Европейската информация за потребителски кредити във връзка с овърдрафт в онези държави-членки, които са взели решение съгласно член 6, параграф 2 от Директива 2008/48/ЕО, че ГПР не се предоставя за овърдрафт.

4. **Други важни правни аспекти**

Прекратяване на договора за кредит	[Условията и процедурата по прекратяване на договора за кредит]
Справки в бази данни *Кредиторът е длъжен незабавно да ви предостави безвъзмездна информация относно резултата от справката в база данни, ако молбата за кредит е отхвърлена въз основа на нея. Това не важи, ако предоставянето на такава информация е забранено от правото на Европейската общност или е в противоречие с целите на обществения ред или обществената сигурност.*	
Ако е приложимо Срокът, по време на който кредиторът е обвързан от преддоговорната информация.	Тази информация е валидна от .... до...

Ако е приложимо

5. **Допълнителна информация, ако преддоговорната информация се предоставя от кредитна организация (член 2, параграф 5 от Директива 2008/48/ЕО) или е свързана с потребителски кредит за преобразуване на задължения**

Погасителни вноски и, ако е уместно, редът за тяхното разпределение	Ще следва да платите следното: [Представителен пример за план на погасителните вноски, посочващ размера, броя и честотата на плащанията от страна на потребителя]
Общата сума, която ще следва да заплатите	

▼B

Предсрочно погасяване *Имате право на частично или пълно предсрочно погасяване на кредита по всяко време.* Ако е приложимо	
Кредиторът има право на обезщетение при предсрочно погасяване.	[Определяне на обезщетението (метод за изчисляване) в съответствие с разпоредбите за прилагане на член 16 от Директива 2008/48/ЕО]

Ако е приложимо

6. **Допълнителна информация в случай на дистанционна търговия на финансови услуги**

а) относно кредитора	
Ако е приложимо Представител на кредитора в държавата-членка по вашето местожителство Адрес Телефонен номер (*) Електронна поща (*) Номер на факс (*) Интернет адрес (*)	[Идентификационни данни] [Адрес, предназначен за използване от потребителя]
Ако е приложимо Регистрация	[Търговският регистър, в който е вписан кредиторът заедно с регистрационния му номер, или еквивалентно средство за идентификация в този регистър]
Ако е приложимо Надзорен орган	
б) относно договора за кредит	
Право на отказ *Имате право на отказ от договора за кредит в срок 14 календарни дни.* Ако е приложимо Упражняване на правото на отказ	да/не [Практически инструкции относно упражняването на правото на отказ, указващи включително адреса, на който следва да се изпрати уведомлението, с което се упражнява правото на отказ, и последиците от неупражняване на правото]
Ако е приложимо Законодателството, възприето от кредитора като основа на отношенията с вас преди сключването на договора за кредит	
Ако е приложимо Клауза, определяща приложимото към договора за кредит право и/или относно компетентния съд	[Съответната клауза да се въведе тук]

▼B

Ако е приложимо Езиков режим	Информацията и договорните условия ще се предоставят на [конкретен език]. С ваше съгласие възнамеряваме да водим кореспонденция на [конкретен език/езици] за срока на договора за кредит.
в) относно обезщетенията	
Наличие и достъп до извънсъдебен механизъм за подаване на жалби и търсене на обезщетение	[Налице ли е извънсъдебен механизъм за жалби и търсене на обезщетение за потребителя, който е страна по договора за кредит, и ако е така, начинът за достъп до този механизъм]

(*) Кредиторът попълва тази информация по избор.